

PILIETIŠKUMO UGDYMO PAMOKOS PLANAS 9 – 10 KLASĖMS

1 PAMOKA

Pamokos tema – Jaunas žmogus savanoriškoje veikloje.

Pamokos tikslas / uždavinys – Naudodamiesi pamokoje pateikta vaizdine medžiaga ir klausimų testu, patikrins savo turimas žinias apie savanorystę bei jų įgįs.

Reikalingos priemonės: klausimų testas, rašikliai, projektorius, video filmukai

Pamokos eiga

I. Mokinių parengimas darbui (3 min.)

1. Pamokos temos ir eigos pristatymas mokiniams
2. Kad mokytojas žinotų, kiek savanorystės tema mokiniams yra žinoma, mokytojas gali paklausti, ką mokiniai žino apie savanorystę ir kaip ją vertina.

II. Testas apie savanorystę (25 min.)

1. Poromis sėdintiems mokiniams išdalinami lapai su testo klausimais apie savanorystę (1 priedas). Testui atlikti skiriama 8 - 10 min. Akcentuojama, kad testas yra skirtas mokiniams patikrinti jų turimas žinias apie savanorystę.
2. Mokytojas, naudodamasis atsakymų lapu (2 priedas) kartu su mokiniais patikrina atsakymus, aptaria testo klausimus. Rekomenduojama pirmiausia paprašyti mokinių įvardinti, jų nuomone, teisingą atsakymą ir tik po to pasakyti, kaip turėjo būti iš tikrųjų.

III. Filmukų apie savanorystę žiūrėjimas ir aptarimas (17 min.)

1. „Klausimėlis: ką žinote apie savanorystę? (4 min.)
(<https://www.youtube.com/watch?v=fj2FwLBJVik>)
Filmuko metu mokiniams pateikiama dažniausiai neteisinga ir stereotipinė žmonių nuomonė ir žinios apie savanorystę. Žmonių pasisakymus komentuoja Giedrius Suidikas (Europos Komisijos atstovybės Lietuvoje spaudos ir informacijos skyriaus vadovas). Mokiniai įtvirtina ir papildo savo turimas žinias apie savanorystę.
2. „Socialinis kelrodis“ - savanorystė - pagalba gyvūnams (2:30 min.)
(<https://www.youtube.com/watch?v=WGmU6EVOu3U>)
Šiame filmuke pateikiamas savanorystės pavyzdys bei interviu su savanoriu. Atkleidžiami savanorystės pasirinkimo motyvai ir nauda.
3. Diskusija „Ar duodamas gauni daugiau?“:

- Ar žmogus, atlikdamas savanorišką veiklą daugiau gauna, ar daugiau atiduoda savęs ir savo laiko?
- Ar pagalba kaimynei nukasant bulves yra savanorystė?
- Ar savanorystė yra šiuolaikinė išnaudojimo forma?
- Savanoriavusių mokinių patirties pasidalinimas su klasės draugais

IV. Tolesnė veikla / pasiūlymai veiklai

1. Mokiniam gali būti duoti paruošti pranešimus apie savanorystę, jos naudą. Savanoriavę mokiniai pranešimų metu gali pasidalinti savo patirtimi, išpūdžiais.

2. Galima surengti debatus, kurių metu būtų galima nagrinėti temą „Kas žmogų praturtina labiau darbas ar savanorystė?“

3. Pamokos metu galima žiūrėti dokumentinį filmą apie savanorystę „Kita stotelė“ (https://www.youtube.com/watch?v=2DM_GxXREuY) arba rekomenduoti mokiniam jį pažiūrėti namuose.

4. Galima pasikviesti savanorį iš Europos savanorių tarnybos ar kitos organizacijos, kuris papasakotų apie ilgalaikę savanorystę.

5. Verta apsilankyti savanorius priimančioje organizacijoje, sudominti jaunus žmones savanoryste ir aptarti, kokių kompetencijų galima įgyti.

Iškilius klausimams dėl pamokos plano, pamokos vedimo ar kitų neaiškumų, galite kreiptis į Jaunimo reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Jaunimo politikos plėtros ir programų įgyvendinimo skyriaus vedėją Valdą Karnickaitę (el. p. valda.karnickaite@jrd.lt, tel. (8 5) 2 460 886).

KĄ AŠ ŽINAU APIE SAVANORYSTĘ?

<p>1. Kuris teiginys netinkamas savanorystės apibūdinimui? (<i>pažymėkite vieną atsakymą</i>)</p> <p>a) Tai veikla, kuri vykdoma asmens laisva valia, pasirinkimu ir motyvacija</p> <p>b) Tai veikla, skirta padėti ne kitam žmogui ar visuomenei apskritai, bet pačiam savanoriui</p> <p>c) Šia veikla nesiekama finansinio pelno</p> <p>d) Savanorystė vykdoma organizuotoje aplinkoje (nevyriausybės organizacijos, savanorių centrai ir kt.)</p>	<p>6. Kaip manote, kas motyvuoja žmones savanoriauti? Parašykite keletą motyvų</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>2. Kas gali būti savanoriu? (<i>pažymėkite visus teisingus atsakymus</i>)</p> <p>a) 73 m. nebedirbantis pensininkas</p> <p>b) Protinę negalią turintis asmuo</p> <p>c) 13 m. moksleivis</p> <p>d) Bausmę įkalinimo įstaigoje atlikęs asmuo</p>	<p>7. Kaip galvojate, kokią naudą pačiam savanoriui duoda savanorystė?</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>3. Kiek laiko galima savanoriauti? (<i>pažymėkite visus teisingus atsakymų variantus</i>)</p> <p>a) 1 savaitę</p> <p>b) 3 mėnesius</p> <p>c) Nuolat, visada</p> <p>d) 1 metus</p>	<p>8. Kaip galvojate, kokią naudą savanorystė teikia visuomenei?</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>4. Kur galima savanoriauti? (<i>pažymėkite visus teisingus atsakymų variantus</i>)</p> <p>a) Sporto varžybose</p> <p>b) Vaikų vasaros stovyklose</p> <p>c) Festivalyje „Granatos“</p> <p>d) Akcijoje „Darom“</p>	<div style="display: flex; align-items: center;"> <p>9. Nuskenok QR kodą ir išsiaiškink, kokiose organizacijose / įstaigose, esančiose tavo savivaldybėje, gali atlikti kokybišką savanorišką veiklą!</p> </div>
<p>5. Ar savanoriška veikla yra pripažįstama? (<i>pažymėkite visus teisingus atsakymų variantus</i>)</p> <p>a) Taip, po savanoriškos veiklos atlikimo gaunamas padėkos raštas</p> <p>b) Ne, savanorišką veiklą tiesiog atlieki ir viskas</p> <p>c) Taip, už savanorišką veiklą nacionalinėje ar tarptautinėje veikloje bus galima gauti papildomų balų stojant į Lietuvos aukštąsias mokyklas.</p> <p>d) Pripažįstama tik tarptautinė savanorystė, po kurios atlikimo kiekvienas savanoris gauna Youthpass pažymėjimą.</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

KĄ AŠ ŽINAU APIE SAVANORYSTĘ?

TESTO KLAUSIMAS, ATSAKYMAI	KOMENTARAS
<p>1. Kuris teiginys netinkamas savanorystės apibūdinimui? (<i>pažymėkite vieną atsakymą</i>)</p> <p>a) Tai veikla, kuri vykdoma asmens laisva valia, pasirinkimu ir motyvacija</p> <p>b) Tai veikla, skirta padėti ne kitam žmogui ar visuomenei apskritai, bet pačiam savanoriui</p> <p>c) Šia veikla nesiekama finansinio pelno</p> <p>d) Savanorystė vykdoma organizuotoje aplinkoje (nevyriausybinės organizacijos, savanorių centrai ir kt.)</p>	<p>Savanorystė – įvairaus amžiaus žmonių, kurie laisva valia skiria savo laiką, žinias, patirtį ir energiją visuomenės naudai, atliekama veikla, už kurią nėra gaunamas piniginis atlygis. Galima paminėti, kad yra galimybė kompensuoti tam tikras išlaidas, susijusias su savanoriška veikla, pvz. transporto, maisto, spec. Prekių ir pan. Norint tapti savanoriu, būtinos dvi sąlygos: asmuo turi būti apsisprendęs skirti savo laiką visuomenei ir jos reikmėms, nesitikint jokio piniginio atlygio, ir antroji – asmuo turi atrasti kitą asmenį ar organizaciją, kuriai reikalinga savanorio pagalba. Kitaip tariant, reikalingas asmens sąmoningumas.</p>
<p>2. Kas gali būti savanoriu? (<i>pažymėkite visus teisingus atsakymus</i>)</p> <p>a) 73 m. nebedirbantis pensininkas</p> <p>b) Protinę negalią turintis asmuo</p> <p>c) 13 m. moksleivis</p> <p>d) Bausmę įkalinimo įstaigoje atlikęs asmuo</p>	<p>C atsakymas yra neteisingas, nes pagal LR Savanoriškos veiklos įstatymą, savanoriais gali būti vyresni kaip 14 metų Lietuvos Respublikos piliečiai ir Lietuvos Respublikos teritorijoje teisėtai esantys užsieniečiai.</p> <p>Kiti atsakymo variantai yra teisingi, nes norint užsiimti savanoriška veikla yra nesvarbu, kokį žmogus turi išsilavinimą, kokios tautybės jis yra, kokį darbą dirba, kaip atrodo. Svarbiausia, kad žmogus norėtų padėti kitiems, tkėtų savanorystės idėja, galėtų skirti savo jėgų ir laiko geram tikslui, norėtų tobulėti ar bent jau prasmingai leisti laisvalaikį. Šioje vietoje svarbus yra priimančios organizacijos apsisprendimas dirbti kartu su pasirinktu savanoriu, siekiant, kad savanorystė būtų išpildyta kaip tam tikras mokymosi procesas.</p>
<p>3. Kiek laiko galima savanoriauti? (<i>pažymėkite visus teisingus atsakymų variantus</i>)</p> <p>a) 1 savaitę</p> <p>b) 3 mėnesius</p> <p>c) Nuolat, visada</p> <p>d) 1 metus</p>	<p>Visi atsakymų variantai yra teisingi. Savanoriauti galima tiek, kiek, nori, turi laiko ir galimybių. Savanorystė yra skirstoma į trumpalaikę, trunkančią iki 3 mėnesių, arba ilgalaikę, vykdomą ilgiau nei 3 mėnesius. Dažniausia savanorystės laiką apibrėžia savanoriškos veiklos sutartis, sudaryta tarp savanorio ir jį priėmusios organizacijos, kurioje gali būti nurodomos funkcijos, atsakomybės, terminai, kontaktinis žmogus ir pan.</p>
<p>4. Kur galima savanoriauti? (<i>pažymėkite visus teisingus atsakymų variantus</i>)</p> <p>a) Sporto varžybose</p> <p>b) Vaikų vasaros stovyklose</p> <p>c) Festivalyje „Granatos“</p> <p>d) Akcijoje „Darom“</p>	<p>Visi atsakymų variantai yra teisingi. Pagal Savanoriškos veiklos įstatymą Lietuvoje savanoriškos veiklos organizatoriais gali būti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) labdaros ir paramos fondai; 2) biudžetinės įstaigos; 3) asociacijos; 4) viešosios įstaigos; 5) religinės bendruomenės, bendrijos ir religiniai centrai;

	<p>6) tarptautinių visuomeninių organizacijų filialai, atstovybės;</p> <p>7) politinės partijos;</p> <p>8) profesinės sąjungos;</p> <p>9) kiti juridiniai asmenys, kurių veiklą reglamentuoja specialūs įstatymai ir kurių veiklos tikslas nėra pelno siekimas, o gautas pelnas negali būti skiriamas jų dalyviams.</p> <p>Savanoriauti galima ir už Lietuvos ribų. Ypač dažnai žmonės Lietuvoje naudojami tarptautinės savanorystės programa „Europos savanorių tarnyba“ (EST). Tarnybos metu savanoris išvyksta į kitą šalį, joje gyvena ir atlieka pelno nesiekiančią ir vietos bendruomenei naudingą neapmokama veiklą socialinėje, kultūrinėje, gamtos apsaugos, jaunimo ir visuomenės informavimo ar kt. srityje.</p>
<p>5. Ar savanoriška veikla yra pripažįstama? <i>(pažymėkite visus teisingus atsakymų variantus)</i></p> <p>a) Taip, po savanoriškos veiklos atlikimo gaunamas padėkos raštas</p> <p>b) Ne, savanorišką veiklą tiesiog atlieki ir viskas</p> <p>c) Taip, už savanorišką veiklą nacionalinėje ar tarptautinėje veikloje bus galima gauti papildomų balų stojant į Lietuvos aukštąsias mokyklas.</p> <p>d) Pripažįstama tik tarptautinė savanorystė, po kurios atliekimo kiekvienas savanoris gauna Youthpass pažymėjimą.</p>	<p>Švietimo ir mokslo ministras 2016 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu „Dėl geriausiai vidurinio ugdymo programą baigusiujų eilės sudarymo 2018 metais tvarkos aprašo patvirtinimo“ nustatė papildomų kriterijų, kurie gali sudaryti tam tikrą konkursinio balo dalį stojant į Lietuvos aukštąsias mokyklas. Vienas iš tokių kriterijų – savanoriška veikla. 2018 m. ir vėliau numatoma stojantiesiems skirti 0,25 papildomo balo už dalyvavimą ilgalaikėje jaunimo nacionalinėje arba tarptautinėje savanoriškoje veikloje, kuri yra ne trumpesnė negu 3 mėnesiai.</p> <p>Tarptautinė savanorystė taip pat pripažįstama. Visiems EST savanoriams išduodamas Youthpass pažymėjimas, kuri išduoda jį priimanti arba koordinuojanti organizacija.</p>
<p>6. Kaip manote, kas motyvuoja žmones savanoriauti?</p>	<p>2011 m. visuomenės nuomonės tyrimo metu Lietuvoje apklausti savanoriai nurodė tokius motyvus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Galimybė padėti kitiems • Galimybė būti naudingam visuomenei ar bendruomenei • Asmeninis pasitenkinimas • Nauji draugai, pažintys • Galimybė panudoti savo sugebėjimus • Galimybė įgyti naujų įgūdžių, patirties • Galimybė turiningai praleisti laisvalaikį
<p>7. Kaip galvojate, kokią naudą pačiam savanoriui duoda savanorystė?</p>	<p>Nauda, kurią gauna savanoris gali būti labai įvairi. Ji priklauso nuo savanoriavimo aplinkybių. Pateikiame keletą naudos pavyzdžių:</p> <ul style="list-style-type: none"> • CV patobulinimas ir galimybių įsidarbinti praplėtimas (Savanoriško darbo patirtis CV gali padaryti išskirtinį. Savanoriška veikla darbdaviams įrodoma, jog žmogui rūpi ne tik asmeninis gyvenimas, bet ir kiti žmonės, jų

	<p>rūpesčiai.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sužinojimas, kokia specialybė žmogui yra tinkama (Savanorystė yra puikus būdas pakeisti savo įprastą gyvenimą, permąstyti tikslus, sudaryti pagrindą karjerai arba apskritai pakeisti veiklos pobūdį. Tai geriausia galimybė yra tik mokyklą pabaigusiems jauniems žmonėms, kurie nėra tvirtai apsisprendę, ko norėtų mokytis toliau.) • Savanoriavimo patirtis padidina pasitikėjimą savimi, savigarbą bei pasitenkinimą gyvenimu (Savanoriavimas visada padidina pasitikėjimą savimi. Tuo metu vystosi asmenybė. Patekęs į kitą kultūrą, pradedi mąstyti apie gyvenimo prasmę bei svarbiausius klausimus.) • Naujų žinių ir įgūdžių įgyjimas (Savanoriavimas kitoje šalyje gali suteikti tokių galimybių ir įgūdžių, kurių negali gauti namuose, kaip kalbos mokymasis. Juk mokytis kalbos kitoje kultūroje yra kur kas greitesnis procesas.)
<p>8. Kaip galvojate, kokią naudą savanorystė teikia visuomenei?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Savanorystė tai viena iš priemonių, kuria pavieniai asmenys ar grupės gali atkreipti dėmesį į žmogiškąsias, socialines ar aplinkosaugines problemas; • Savanoriškos veiklos metu prisidedama sprendžiant žmogiškąsias, socialines, aplinkosaugos problemas; • Savanorystė skatina humaniškumą ir toleranciją;
<p>9. Nuskenauok QR kodą ir išsiaiškink, kokiose organizacijose / įstaigose, esančiose tavo savivaldybėje, gali atlikti kokybišką savanorišką veiklą!</p>	<p>„Jaunimo savanoriška tarnyba“ kviečia savanoriauti bet kurioje iš daugiau nei 380 pelno nesiekiančių organizacijų visoje Lietuvoje. Savanorystę galima atlikti turizmo, kultūros, meno centruose, muziejuose, mokyklose, darželiuose, globos namuose, sveikatos priežiūros įstaigose, bibliotekose, botanikos soduose, regioniniuose parkuose ar kitose tau patinkančiose vietose. Atlikdami šią užduotį mokiniai sužinos, kokiose savivaldybės įstaigose, organizacijose jie gali atlikti savanorišką veiklą.</p>